

การศึกษาความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู
เกี่ยวกับ ความมุ่งหมายของการประถมศึกษา

THE TASK OF PUBLIC EDUCATION : A COMPARATIVE STUDY
OF THE AIMS OF ELEMENTARY EDUCATION AS
PERCEIVED BY ELEMENTARY SCHOOL AND
TEACHER TRAINING SCHOOL TEACHERS

โดย

ประยูร ฉาษานาม กศ.บ.(เกียรตินิยม)

วิทยานิพนธ์นี้

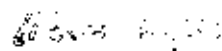
เป็นส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกบริหารการจัดการศึกษา

พ.ศ. 2512

001559

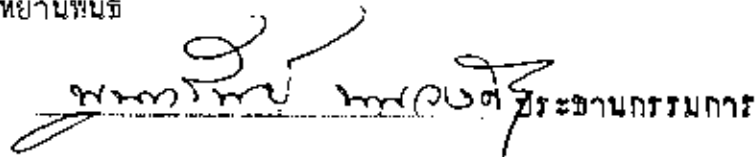
16403514

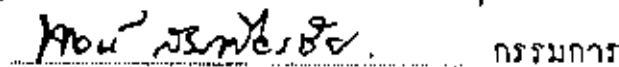
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฯ เป็นส่วนประกอบ
การศึกษา ตามระเบียบปริญญานหาบัณฑิต.

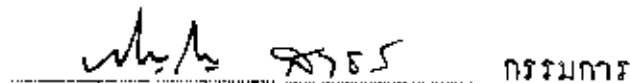
คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ดร. วิจิตร ศรีสอาน

: ดร. พจน์ สะเพ็ญชัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก
ดร. วิจิตร ศรีธำมาศ ดร. พจน์ สะเพียรชัย ซึ่งทั้งสองท่านนี้ได้เป็นผู้ควบคุมการวิจัย ทั้งให้คำ
แนะนำและช่วยแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดมา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการ-
กองโรงเรียนฝึกหัดครู ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครู ครูใหญ่โรง-
เรียนประถมศึกษา ครูอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู และโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล
ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

ประยูร อาษานาม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษาของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูประถมเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูในสถาบันฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา.

วิธีการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษา จากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ และการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ประเภท Q-Sort เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ส่งให้แก่ครูประถมจำนวน 455 คน และครูในสถาบันฝึกหัดครู จำนวน 667 คน รวม 1122 คน และได้รับคืนร้อยละ 82.5 คือจากครูประถม 310 คน (ร้อยละ 83.78) ครูในสถาบันฝึกหัดครู 415 คน (ร้อยละ 82.34) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยของอันดับ สหสัมพันธ์ของอันดับ การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนในทางเดียว.

สรุปผลการวิจัย

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาไทย อาจสรุปได้ 4 ด้าน คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม ค่านิยมสังคม ค่านิยมส่วนตัว และค่านิยมอาชีพ
2. ครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูมีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดการประถมศึกษา ควรเน้นค่านิยมหรือพุทธิศึกษามากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

3.1 เพศ

ครูประถมที่เป็นชาย และครูในสถาบันฝึกหัดครูที่เป็นหญิง เห็นว่าควรเน้นด้านพุทธิศึกษาและค่านิยมศึกษา ส่วนครูประถมที่เป็นเพศหญิง และครูในสถาบันฝึกหัดครูที่เป็นชาย เห็นว่าควรเน้นด้านพุทธิศึกษามากที่สุด

3.2 อายุ

ครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี เห็นว่าควรเน้นด้านพุทธิศึกษา ครูประถมที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป เห็นว่าควรเน้นด้านพุทธิศึกษาและพลศึกษา ส่วนครูในสถาบันฝึกหัดครูที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป เห็นว่าควรเน้นด้านพลศึกษาและสังคม

3.3 ภาคทางภูมิศาสตร์

ครูในสถาบันฝึกหัดครูในภาคเหนือ ครูประถมทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและตะวันออก และภาคใต้ เห็นว่าควรเน้นพุทธิศึกษา

ครูประถมในภาคเหนือ ครูในสถาบันฝึกหัดครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและตะวันออก และภาคใต้ เห็นว่าควรเน้นพุทธิศึกษาและพลศึกษา.

ABSTRACT

Statement of the Problem

The central purpose of this study was to investigate the task of public education, as perceived by elementary school and teacher training school teachers. The specific objectives of this research endeavor were as follows:

1. To identify the aims of Thai education in the past and present.
2. To investigate the perceptions of elementary school teachers regarding the aims of elementary education.
3. To investigate the perceptions of teachers in teacher training schools regarding to the aims of elementary education.
4. To compare the perceptions of teachers in elementary schools with those in teachers training schools with regard to the aims of the Thai elementary education.

Methods and Procedures

The necessary data on which the comparative analysis were based had been obtained through use of the Q-Sort Opinionnaires distributed to teachers in the selected teacher trainings and the elementary schools. Of the total 667 teacher educators and 445 elementary teachers included in the sample, approximately 83 per cent returned usable opinionnaires.

The obtained data were then tallied, tabulated and analyzed, using such statistics as weighted-rank mean, rank correlation, testing of significant among means and one-way analysis of variance.

Findings and Conclusions

The significant findings of this investigation can be summarized as follows:

1. The aims of Thai education could be categorized into 4 dimensions: (a) the intellectual, (b) the social, (c) the personal, and (d) the productive.

2. Teachers in both elementary and teacher training schools regarded the intellectual skills as the most important aim of the Thai

elementary education.

3. The comparative analysis of the perception of the respondents classified according to sexes, ages, and geographical areas yielded the following results:

3.1 The perceptions of the respondents regarding the aims of elementary education were similar, the male elementary school teachers and female teacher training instructors placed the intellectual and physical dimensions as the most important while the male teacher training instructors and female elementary school teachers emphasized the intellectual dimension.

3.2 Both the elementary and teacher training participants under 31 years of age emphasized the intellectual dimension, elementary teachers with 31 years old or over emphasized the intellectual and physical education while teacher training instructors with 31 years old or over emphasized the physical and the social dimensions.

3.3 The Northern elementary teachers and the teacher training instructors in the Northeastern, Central, and Southern regions emphasized the intellectual and physical dimensions. However, the Northern teacher training instructors and the elementary teachers in the Northeastern, Central, and Southern regions placed special emphasis on the intellectual skills only.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ความสำคัญของปัญหา	4
คำจำกัดความ	4
ลำดับของการเสนอข้อมูล	6
2 ผลงานค้นคว้าเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	
ความมุ่งหมายของการศึกษา	7
ปรัชญาการศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษา	8
ความมุ่งหมายการศึกษาของสหรัฐอเมริกา	13
ความมุ่งหมายของการศึกษาไทย	16
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475	18
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479	19
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494	20
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503	20
ความมุ่งหมายของการประถมศึกษา	21
หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2491	22
หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2498	22
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503	24
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษาของนักการศึกษาไทย	26
การวิเคราะห์ความมุ่งหมายการศึกษา	27
Q-methodology	29

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	37
สรุป	39
3 วิธีการดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	
วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
ลักษณะของเครื่องมือ	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การเสนอข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สรุป	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
เพศ	52
วุฒิ	53
อายุ	54
การวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษา	55
ความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถานับนึ่งกัศครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา	56
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถานับนึ่งกัศครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา	60
เพศ	60
อายุ	64
ภาคทางภูมิศาสตร์	66
สรุป	72
5 สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย	73

บทที่

หน้า

วิธีดำเนินการวิจัย 73

ผลของการวิจัย 76

อภิปราย 83

ขอเสนอแนะ 84

บรรณานุกรม 85

ภาคผนวก 89

แบบสอบถามความคิดเห็น 92

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 สถาบันฝึกหัดครูและจำนวนครูอาจารย์ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย . . .	43
2 โรงเรียนประถมศึกษาและจำนวนครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย . . .	44
3 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน	47
4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ	52
5 วุฒิของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
6 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
7 ค่าเฉลี่ยและอันดับของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครู ประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู	57
8 ค่าทดสอบความแตกต่างของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาาระหว่างสถานต่างๆ	58
9 ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัด ครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา	59
10 ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิด เห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามเพศ	61
11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประ ถมศึกษาของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามเพศ	62
12 สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประ ถมศึกษาระหว่างครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู	63
13 ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิด เห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามอายุ	64
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประ ถมศึกษาของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามระดับอายุ	65
15 สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประ ถมศึกษาระหว่างครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามระดับอายุ	66
16 ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิด เห็นของครูประถมแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	67
17 ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิด เห็นของครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	68

18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็น เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษาของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	70
19	สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา ระหว่างครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครูในแคว้นภาคทางภูมิศาสตร์	71
20	ค่าเฉลี่ยและอันดับของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู	77
21	ค่าเฉลี่ยและอันดับของความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามเพศ	79
22	ค่าเฉลี่ยและอันดับของความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามอายุ	81
23	ค่าเฉลี่ยและอันดับของความสำคัญของความมุ่งหมายของการประถมศึกษามองขอตามความคิดเห็นของครูประถมและครูในสถาบันฝึกหัดครู แยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	82